

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра соціальних комунікацій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри

канд. філол. н., доц. Мельнікова Ю. О.
“30” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

_____ Медіаправо _____
(назва навчальної дисципліни)
Спеціальність _____ 061 Журналістика _____
(шифр і назва спеціальності)
Освітньо-професійна програма _____ Журналістика _____
(назва освітньої програми)
Факультет _____ філології та соціальних комунікацій _____
(назва факультету)

Бердянськ, 2019

Робоча програма з дисципліни «Медіаправо» для здобувачів вищої освіти спеціальності 061 Журналістика.

Освітньо-професійної програми Журналістика

Розробники: доцент Мельнікова Ю. О.

Робочу програму погоджено проектною групою освітньої програми «Журналістика» та схвалено на засіданні кафедри соціальних комунікацій

від "30" серпня 2019 року (протокол № 2)

Завідувач кафедри соціальних комунікацій

(Мельнікова Ю.О.)
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(Мельнікова Ю.О.)
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 06 Журналістика (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність 061 Журналістика (шифр і назва)		
Модулів – 6	Освітньо-професійна програма: Журналістика	Рік підготовки	
Змістових модулів – 12		2-й, 3-й	2-й, 3-й
Загальна кількість годин – 180		Семестр	
Мова навчання: українська		4-й, 5-й	4-й, 5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		36 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	4 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		108 год.	172 год.
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю:			
екз.		екз.	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 40 % до 60 %
для заочної форми навчання – 10 % до 90 %

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни "Медіаправо" є формування знання у сфері інформаційного законодавства України та міжнародного інформаційного права, розвиток студентів навичок самостійної морально-етичної орієнтації у практичній професійній діяльності, ознайомлення з актуально-практичними та науково-прикладними основами медіаправа.

Основними завданнями вивчення дисципліни "Медіаправо" є

- ознайомити студентів з основами теорії інформаційного права;
- дослідити практику регулювання правових проблем у журналістській діяльності;
- розглянути сутність відповідальності про порушення законодавства про інформацію та неприпустимості зловживанням права на інформацію;
- проаналізувати увесь комплекс законодавчих актів, що стосуються правового регулювання мас-медійної діяльності;
- сформулювати навички аналізу проблем політичного, економічного суспільного життя України та кодексів медіа різних країн.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми:

№ з/п	Програмні	Компетентності*	Результати навчання
1.	загальні	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. СК 1. Здатність визначати у інформаційному потоці актуальні, соціально значущі суспільно-політичні, економічні і культурні події, процеси та явища сучасності. СК 13. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави	ПРЗ 2. Знє професійні стандарти, етичні та правові норми, що регулюють функціонування ЗМК та журналістську діяльність в Україні. ПРУ 3. Здатний дотримуватись професійних стандартів, етичних та правових норм, забезпечуючи суспільство різноманітною, оперативною, повною і правдивою інформацією. Уміє діяти соціально відповідально. ПРА 3. Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.
2.	фахові		

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Медіаправо і суспільство

Тема 1. Медіаправо як наука і навчальна дисципліна.

Тема 2. Принципи законодавства про свободу інформації.

Змістовий модуль 2. Принципи роботи з інформацією в Україні

Тема 3. Інформаційна безпека.

Тема 4. Відповідальність за зловживання інформацією.

Змістовий модуль 3. Авторське право та суміжні права

Тема 5. Авторське право в журналістиці.

Тема 6. Законодавство про авторське право

Змістовий модуль 4. Інформаційне законодавство України про роботу із

ЗМІ із судами

Тема 7. Взаємовідносини ЗМІ із судами.

Тема 8. Правові ризики судової журналістики

Змістовий модуль 5. Заснування мас-медіа в Україні

Тема 9. Правові основи заснування ЗМІ в Україні

Тема 10. Створення і рестрація медіа в мережі Інтернет – правове поле

України

Змістовий модуль 6. Особливості функціонування телерадіоорганізацій, друкованих ЗМІ за законодавством України

Тема 11. Статут телерадіоорганізацій, друкованих ЗМІ

Тема 12. Антимонопольні обмеження діяльності телеорганізацій

Змістовий модуль 7. Створення суспільного мовлення – проблеми і перспективи в Україні.

Тема 13. Суспільне мовлення в Україні – законодавчий аспект

Тема 14. Суспільне мовлення і громадянське суспільство

Змістовий модуль 8. Міжнародні правові організації і журналістика

Тема 15. Діяльність ООН щодо регламентації основних прав і свобод людини

Тема 16. Діяльність Ради Європи в контексті роботи ЗМІ

Змістовий модуль 9. Роль і значення міжнародних правозахисних журналістських організацій

Тема 17. Призначення міжнародних правозахисних журналістських організацій щодо захисту прав та свобод

Тема 18. Українські відділення міжнародних правозахисних журналістських організацій

Змістовий модуль 10. Медіаправо та медіаосвіта в контексті сучасної України

Тема 19. Місце медіаправа в позитивній освіті громадян

Тема 20. Медіаосвіта та медіаграмотність як ключові питання демократизації суспільних відносин в Україні

Змістовий модуль 11. Кримінально-правові та цивільно-правові норми журналістської діяльності

Тема 21. Кримінально-правові норми журналістської діяльності в Україні

Тема 22. Цивільно-правові норми журналістської діяльності в Україні

Змістовий модуль 12. Соціальний захист журналіста

Тема 23. Соціальні гарантії творчої діяльності журналіста й державна підтримка ЗМІ

Тема 24. Вибірче право України та діяльність засобів масової інформації

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Медіаправо і суспільство												
Тема 1. Медіаправо як наука і навчальна дисципліна.	8	2	2			4	8	2				6
Тема 2. Принципи законодавства про свободу інформації.	7	2	2			3	7					7
Разом за змістовим модулем 1	15	4	4			7	15	2				13
Змістовий модуль 2. Принципи роботи з інформацією в Україні												
Тема 3. Інформаційна безпека.	8					8	8	2				6
Тема 4. Відповідальність за зловживання інформацією.	7	2	2			3	7					7
Разом за змістовим модулем 2	15	2	2			11	15	2				13
Разом за модуль 1	30	6	6			18	30	2	2			26
Модуль 2												
Змістовий модуль 3. Авторське право та суміжні права												
Тема 5. Авторське право в журналістиці.	8	2	2			4	8					8
Тема 6. Законодавство про авторське право	7	2	2			3	7					7
Разом за змістовим модулем 3	15	4	4			7	15					15

Змістовий модуль 4. Інформаційне законодавство України про роботу із ЗМІ із судами												
Тема 7. Взаємовідносини ЗМІ із судами.	8	2	2			4	8					8
Тема 8. Правові ризики судової журналістики	7					7	7					7
Разом за змістовим модулем 4	15	2	2			11	15					15
Разом за модуль 2	30	6	6			18	30					30
Модуль 3												
Змістовий модуль 5. Заснування мас-медіа в Україні												
Тема 9. Правові основи заснування ЗМІ в Україні	8	2	2			4	8					8
Тема 10. Створення і реєстрація медіа в мережі Інтернет – правове поле України	7	2	2			3	7					7
Разом за змістовим модулем 5	15	4	4			7	15					15
Змістовий модуль 6. Особливості функціонування телерадіоорганізацій, друкованих ЗМІ за законодавством України												
Тема 11. Статут телерадіоорганізацій, друкованих ЗМІ	8	2	2			4	8					8
Тема 12. Антимонопольні обмеження діяльності телеорганізацій	7					7	7					7
Разом за змістовим модулем 6	15	2	2			11	15					15
Разом за модуль 3	30	6	6			18	30					30
Модуль 4												
Змістовий модуль 7. Створення суспільного мовлення – проблеми і перспективи в Україні.												
Тема 13. Суспільне мовлення в Україні – законодавчий аспект	8	2	4			2	8	2				6
Тема 14. Суспільне мовлення і громадянське	7	2				5	7					7

[illegible][illegible]

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
-------	------------	-------------------------------	--------------------------------

1.	Медіаправо як наука і навчальна дисципліна	2	2
2.	Принципи законодавства про свободу інформації	2	
3.	Відповідальність за зловживання інформацією	2	
4.	Поняття «дифамації». Злочини проти честі і гідності особи.	2	
5.	Спростування або право на відповідь.	2	
6.	Авторське право в журналістиці.	2	
7.	Взаємовідносини ЗМІ із судами.	2	
8.	Правові основи заснування ЗМІ	2	
9.	Створення і реєстрація медіа в мережі Інтернет – правове поле України	2	
10.	Статут телерадіоорганізацій, друкованих ЗМІ	2	
11.	Суспільне мовлення в Україні – законодавчий аспект	2	
12.	Суспільне мовлення і громадянське суспільство	2	
13.	Діяльність ООН щодо регламентації основних прав і свобод людини	2	2
14.	Призначення міжнародних правозахисних журналістських організацій щодо захисту прав та свобод	2	
15.	Українські відділення міжнародних правозахисних журналістських організацій	2	
16.	Медіаосвіта та медіа грамотність як ключові питання демократизації суспільних відносин в Україні	2	
17.	Кримінально-правові норми журналістської діяльності в Україні	2	
18.	Соціальні гарантії творчої діяльності журналіста й державна підтримка ЗМІ	2	
	Разом	36	4

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1.	Медіаправо та суспільство	2	
2.	Специфіка законодавства про свободу інформації	2	
3.	Відповідальність за зловживання інформацією	2	2
4.	Поняття «дифамації». Злочини проти честі і гідності особи.	2	
5.	Особливості спростування інформації в ЗМІ.	2	
6.	Авторське право в журналістиці.	2	

7.	Особливості судової журналістики.	2	
8.	Правові ризики судової журналістики	2	
9.	Правові особливості заснування ЗМІ	2	
10.	Створення і реєстрація медіа в мережі Інтернет – правове поле України	2	
11.	Статут телерадіоорганізацій, друкованих ЗМІ	2	
12.	Антимонопольні обмеження діяльності телеорганізацій	2	
13.	Суспільне мовлення в Україні – законодавчий аспект	2	
14.	Суспільне мовлення і громадянське суспільство	2	
15.	Діяльність ООН в контексті норм медіаправа.	2	2
16.	Діяльність Ради Європи в контексті роботи ЗМІ	2	
17.	Призначення міжнародних правозахисних журналістських організацій щодо захисту прав та свобод	2	
18.	Медіаосвіта та медіаграмотність як ключові питання демократизації суспільних відносин в Україні	2	
	Разом	36	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1.	Медіаправо як наука і навчальна дисципліна	4	6
2.	Принципи законодавства про свободу інформації	3	7
3.	Відповідальність за зловживання інформацією	8	6
4.	Поняття «дифамації». Злочини проти честі і гідності особи.	3	7
5.	Спростування або право на відповідь.	4	8
6.	Авторське право в журналістиці.	3	7
7.	Взаємовідносини ЗМІ із судами.	4	8
8.	Правові ризики судової журналістики	7	7
9.	Правові основи заснування ЗМІ	4	8
10.	Створення і реєстрація медіа в мережі Інтернет – правове поле України	3	7
11.	Статут телерадіоорганізацій, друкованих ЗМІ	4	8
12.	Антимонопольні обмеження діяльності телеорганізацій	7	7
13.	Суспільне мовлення в Україні – законодавчий	2	6

аспект		
14. Суспільне мовлення і громадянське суспільство	5	7
15. Діяльність ООН щодо регламентації основних прав і свобод людини	4	6
16. Діяльність Ради Європи в контексті роботи ЗМІ	7	7
17. Призначення міжнародних правозахисних журналістських організацій щодо захисту прав та свобод	2	8
18. Українські відділення міжнародних правозахисних журналістських організацій	5	7
19. Місце медіаправа в позитивній освіті громадян	4	8
20. Медіаосвіта та медіа грамотність як ключові питання демократизації суспільних відносин в Україні	7	7
21. Кримінально-правові норми журналістської діяльності в Україні	4	8
22. Цивільно-правові норми журналістської діяльності в Україні	3	7
23. Соціальні гарантії творчої діяльності журналіста й державна підтримка ЗМІ	4	8
24. Вибірче право України та діяльність засобів масової інформації	7	7
Разом	108	172

7. Методи навчання

1. Практичне заняття.
2. Самостійна робота.
3. Бесіда.
4. Метод тестування.

8. Засоби оцінювання:

Екзамен; студентські презентації та виступи на наукових заходах; індивідуальна та групова робота на занятті; поточне оцінювання.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Змістовий модуль 5	Змістовий модуль 6	Змістовий модуль 7							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 8	Змістовий модуль 9	Змістовий модуль 10	Змістовий модуль 11	Змістовий модуль 12								
T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23	T24		50	100
2	2	2	2	2	2	2	2	3	3			

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС			
Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
78-89	B	добре	
65-77	C		
58-64	D		
50-57	E	задовільно	
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Конспекти лекцій.
2. Плани практичних занять.
3. Плани самостійної роботи.

11. Рекомендована література

Базова:

1. Гордіюк С. В. Доступ до публічної інформації. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2013. № 8. С. 165-166.
 2. Ешанин Р. Поняття, ознаки, сутність, специфіка та види відносин у мережі Інтернет. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2013. № 3. С. 10-19.
 3. Права людини та медіа діяльність : збірник навчальних програм викладачів і викладачок журналістики. Київ : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. 174 с.
 4. Права людини та мас-медіа в Україні : збірник конспектів лекцій [Текст] / Авт. Кола. – За ред. Виртосу І., Шендерівського К. Київ : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. 260 с.
- ##### Допоміжна:
1. Багмет М. Порівняльний аналіз здійснення медіа-реформ у Західній Європі та Україні / М. Багмет, Ю. Палагійчук // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. – К., 2008. – Вип. 12. – С. 233-242.
 2. Бурило Ю. Організаційно-правові засади захисту суспільної моралі в Україні / Ю. Бурило // Правова інформатика. – 2006. – № 3. – С. 32-39.
 3. Бурило Ю. Про правовий режим веб-сайту як засобу масової інформації в Україні / Юрій Бурило // Юридична Україна. – 2011. – № 12. – С. 26-30.
 4. Гід журналіста. Збірка навчальних матеріалів, складена за французькою методикою вдосконалення працівників ЗМІ. Київ: ІМІ, 1999.

5. Гуз А. М. Історія захисту інформації в Україні та провідних країнах світу: Навч. посібн. / А. М. Гуз. – К.: КНТ, 2007. – 260 с.
6. Доступ до публічної інформації: навчально-методичні матеріали для тематичного короткотермінового семінару. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. 88 с.
7. Європейські стандарти в галузі свободи слова. – К.: Ін Юре, 2002. – 232 с. – (Права людини в міжнародних актах).
8. Законодавство та практика засобів масової інформації. – К.: ЦВП, 1996. Права людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. – К.: Юрінформ, 1992.
9. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми: наук. видання / Укл.: Петрів Т., Сафаров А., Сюмар В., Чекишев О. Київ: Ніч лава, 2006. 100 с.
10. Коваленко Л. П. Теоретичні проблеми розвитку інформаційного права України. Харків: Право, 2012. 248 с.
11. Костяничук С. Захист авторських прав журналістів за українським законодавством / С. Костяничук // Юридичний Раїник. – 2008. – № 2. – С. 69–74.
12. Красноступ Г. М. Правове регулювання Інтернет-засобів масової інформації / Г. М. Красноступ // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2010. – № 3. – С. 82–87.
13. Кузнецова О. Д. Правові норми журналістики України: Посібник / О. Д. Кузнецова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 352 с.
14. Марущак А. І. Інформаційне право: доступ до інформації: Навч. посібн. / А. І. Марущак. – К.: КНТ, 2007. – 532 с.
15. Основи інформаційного права України: навч. посібн. / В. С. Цимбалюк, В. Д. Гавловський, В. М. Брижко: за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Каложного та П. В. Мельника. 2-ге вид., перероб. і доп. – Знання, 2009. – 414 с.
16. Остапчук М. Я. Особливості авторсько-правової охорони складових елементів аудіовізуального твору / М. Я. Остапчук // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 3. – С. 283–288.
17. Петрова Н., Якубенко В. Медіа право. Київ: Інститут журналістики, 2007. 275 с.
18. Потятинник Б. Ключі до мас-медіа. Львів: ПАІС, 2002. 235 с.
19. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні: Станом на 1 січня 2001 р. – К.: Юрінком Інтер, 2001.
20. Путінник ретельного журналіста. Київ: Інститут журналістики, 2007. 175 с. Андрусів У. Б. Щодо питання особистих немайнових прав організації мовлення / У. Б. Андрусів // Часопис Київського університету права. – 2011. – № 1. – С. 215–220.
21. Роль ЗМІ в процесах державотворення. – К.: ЦВП, 1998.
22. Саймон Д. Стисла про інформацію: основні концепції законодавства про захист репутації. / Посібник для активістів. – Видавництво Інституту Медіа Права. – Київ. – 2008.
23. Середок-Буз В. В. Американська парадигма обмеження свободи масової інформації [Електронний ресурс] / В. В. Середок-Буз // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 717–721. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11svvcmi.pdf>
24. Серьогін В. О. Право на недоторканість приватного життя (прайвасі) у конституційно-правовій теорії та практиці / В. О. Серьогін. – Х.: ФІНІ, 2010. – 608 с.
25. Слінько Т. М. Свобода вираження поглядів у рішеннях Європейського суду з прав людини та загальні критерії її обмеження [Електронний ресурс] / Т. М. Слінько, В. В. Середок // Форум права. – 2009. – № 3. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2009-3/09ctmko.pdf>
26. Соціокультурні аспекти права на комунікацію. – К.: ЦВП, 1997.
27. Сучасна політична культура та мас-медіа: 36 наук. праць. – К.: Фондация «Суспільність», 1998.
28. Українське законодавство: засоби масової інформації / Підготовлено Програмою правового захисту та освіти ЗМІ IREX У-Медіа К., 2004. 368 с.
29. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія / В. С. Цимбалюк. – К.: «Освіта України», 2010. – 388 с.
30. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія. Київ: «Освіта України», 2010. 388с.
31. Чекишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики: Підручник-практикум. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. 129 с.
1. Про Суспільне телебачення і радіомовлення України: Закон України від 17.04.2014. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – №27. – Ст.904.
2. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – №32. – Ст.314.

3. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – №34. – Ст.481.
4. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20.11.2003. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №14. – Ст. 192.
5. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23.09.1997. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №49. – Ст. 299.
6. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23.09.1997. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №50. – Ст. 302.
7. Про видавничу справу: Закон України від 05.06.1997. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №32. – Ст. 206.
8. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №39. – Ст.181.
9. Про інформаційні агентства: Закон України від 28.02.1995. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – №13. – Ст.83.
10. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21.12.1993. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №10. – Ст.43.
11. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №48. – Ст.650.
12. Положення про веб-ресурси Верховної Ради України: затверджено Розпорядженням Голови Верховної Ради України від 19.05.2015. // Електронний ресурс
13. Положення про забезпечення доступу до публічної інформації у Міністерстві освіти і науки України: затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 04.09.2014. // Офіційний вісник України. – 2014. – №29. – Ст. 2273.
14. Рекомендації парламентських слухань на тему: «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні»: схвалено Постановою Верховної Ради України від 03.07.2014. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – №33. – Ст. 1163.
15. Положення про акредитацію журналістів і технічних працівників засобів масової інформації при Верховній Раді України: затверджено постановою Верховної Ради України від 01.07.2014. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – №32. – Ст. 1156.
16. Порядок користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам: затверджено наказом Міністерства юстиції України від 19.11.2013. // Офіційний вісник України. – 2013. – №92. – Ст. 3435.
17. Правила надання та отримання телекомунікаційних послуг: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2012. // Офіційний вісник України. – 2012. – №29. – Ст. 1074.
18. Правові засади діяльності журналістів в Україні: Роз'яснення Міністерства юстиції України від 04.10.2011. //
19. Положення про забезпечення доступу до публічної інформації у Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ: затверджено наказом керівника апарату Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ 16.05.2011. // Електронний ресурс
20. Положення про забезпечення доступу до публічної інформації у Верховному суді України: затверджено наказом керівника апарату Верховного суду України 06.05.2011. // Електронний ресурс
21. Положення про Державний реєстр друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності: затверджено наказом Міністерства юстиції України від 21.06.2007. // Офіційний вісник України. – 2007. – №46. – Ст. 1921.
22. Положення про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації: затверджено наказом Міністерства юстиції України від 21.02.2006. // Офіційний вісник України. – 2006. – №6. – Ст. 19.
23. Рекомендація № (96)4, ухвалена Комітетом міністрів Ради Європи 3 травня 1996 року «Про захист журналістів за умов конфліктів і тиску»
24. Резолюція № 2 Ради Європи «Свободи журналістів і права людини» від 7-8 грудня 1994 р.
25. Рекомендація № (2003)13 Комітету Міністрів ради Європи державам-членам стосовно надання інформації через засоби масової інформації щодо висвітлення кримінальних процесів від 10 липня 2003 р.
26. Рекомендація № (2000)7 Комітету Міністрів ради Європи «Про право журналістів не розкривати свої джерела» від 8 березня 2000 р.
27. Рекомендація № (2002)2 Комітету Міністрів ради Європи «Про доступ до офіційних документів» від 21 лютого 2002 р.
28. Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи № 1003 (1993) «Про етичні принципи журналістики»
29. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про інформацію (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України): оглядовий лист Вищого господарського суду України від 12.06.2014. // Електронний ресурс
30. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим

господарським судом України): оглядовий лист Вищого господарського суду України від 19.11.2013. // Електронний ресурс

31. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності: постанова Вищого господарського суду України від 17.10.2012. // Електронний ресурс
32. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: постанова Верховного суду України від 27.02.2009. // Електронний ресурс
33. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про інформацію: Лист Вищого господарського суду України від 28.03.2007. // Електронний ресурс

12. Інформаційні ресурси

1. Довідково-інформаційні документи. Українська мова за професійним спрямуванням. URL: http://pidruchniki.com/1595021040645/dokumentoznavstvo/dovidkovo-informatsiyini_dokumenti
2. Єдиний ВЕБ-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Кодекс професійного поведіння Міжнародної асоціації по зв'язам з общественностью (IPRA). URL: <http://pr.web-3.ru/ethics/ipra/>
4. Медіатека БДПУ
5. Медіатека кафедри соціальних комунікацій
6. Медіатека факультету філології та соціальних комунікацій
7. Офіційний сайт Верховної Ради. URL: <http://rada.gov.ua/>